

ALI STE SE ŽE KDAJ
VPRAŠALI,

ZAKAJ ENE

ŽIVALI JEMO,

DRUGIH PA NE?

Beyond Carnism

PREDSTAVLJAJTE SI ...

... da ste gost na večerji
in gostiteljica vam
postreže z okusnim
govejim golažem.

Ko vprašate za recept, vam odgovori:

»Skrivnost je v mesu. Uporabiti moraš kilo in pol dobro mariniranega zlatega prinašalca.«

Verjetno se bo misel o dobri hrani v trenutku spremenila v podobo mrtve živali in poprej dobra hrana se vam bo v trenutku zagnusila. Po tej izkušnji je zelo verjetno, da boste meso videli povsem drugače – čeprav je meso še vedno meso.

Kaj se je torej spremenilo?

UŽITNO

NEUŽITNO

UŽITNO

NEUŽITNO

**Kaj je spremenilo
vaše dojemanje?**

UŽITNO

NEUŽITNO

UŽITNO

NEUŽITNO

V zvezi z uživanjem živali naše pojmovanje mesa večinoma, če ne povsem, pogojuje kultura, ki ji pripadamo.

V mesojedih kulturah po vsem svetu se ljudje priučijo razvrščanja manjšega števila živalskih vrst med »užitne«, preostale živali pa med »neužitne«. Ob misli, da bi jedli slednje, pa občutijo močan odpor.

Zakaj se nam torej ne gnusi tudi ideja o prehranjevanju s peščico živalskih vrst, za katere smo se priučili, da so užitne oz. namenjene naši prehrani?

In zakaj se nikoli ne vprašamo, »zakaj«?

DRUŽABNIK ALI KULINARIČNA IZKUŠNJA: V čem je razlika?

Tako kot psi in mačke so tudi prehrani namenjene rejne živali inteligentna bitja, ki imajo čustva, potrebe in življenja, ki jim veliko pomenijo. Tudi kokoši, petelini, pujsi, krave in ribe so lahko naši ljubljenci. Vse živali lahko izkušajo zadovoljstvo in bolečino. Rejne živali ne trpijo nič manj kot druge živali.

Pujsi so inteligentni in imajo podobne značajske lastnosti kot psi in šimpanzi; kokoši in petelini obvladajo osnove matematike in občutijo strah; krave vzpostavijo globoke in trajne vezi z drugimi člani črede; in ribe so veliko inteligentnejše, kot smo verjeli prej in imajo čutila za bolečino, kot tudi druge vodne živali, kot so raki, jastogi, hobotnice, lignji in sipe.

A photograph of a young girl with blonde hair sitting on the ground, holding a small white lamb. The image is overlaid with a semi-transparent red filter.

Glavna razlika med družabniškimi
in rejnimi živalmi je v našem
dojemanju obeh.

KARNIZEM

Ta nevidni sistem prepričanj nam narekuje, katere živali naj bi jedli.

Veganstvo

Vegetarijanstvo

?

Običajno domnevamo, da imajo svoj sistem prepričanj le vegani in vegetarijanci. Vendar ima v zvezi s prehranjevanjem z živalmi prav vsak od nas svoj sistem prepričanj; tako npr. jemo pujse, ne pa tudi psov.

Če prehranjevanje z mesom ni nujno potrebno (kar danes velja za številne ljudi po svetu) je izborno; izbire pa praviloma izhajajo iz prepričanj.

KARNIZEM JE NASILEN SISTEM PREPRIČANJ.

ALI STE VEDELI?

- Kokošim nesnicam kot del ustaljene prakse prirežejo kljun brez uporabe protibolečinskih sredstev.
- Ker piščančki moškega spola ne koristijo jajčni industriji, jih kmalu po izvalitvi žive zmeljejo, zaplinijo, usmrtijo z električnim tokom ali zadušijo.
- Pri pridelavi mleka krave vsako leto prisilno oplodijo, njihova teleta pa jim odvzamejo tik po skotitvi. Telice vzrejajo za prirejo mleka, teličke pa pri štirih mesecih zakoljejo in prodajo kot teletino.
- Prašičje samce kastrirajo brez sredstva proti bolečinam, da bi njihovo meso imelo boljši vonj in okus.
- Prostoživeče ribe, ulovljene z običajnimi metodami ribištva po vsem svetu, se zadušijo, ko jih potegnejo iz vode, stisnejo pod težo tisoč drugih rib v mreži ali so usmrčene brez poprejšnjega omamljenja ter se pustijo izkrvaveti. Gojene ribe pogosto živijo v slabih razmerah v prenatrpanih gojiščih, kjer včasih stradajo in so na koncu svojega življenja zaklane na nehuman način.
- Prehranjevanje s hrano rastlinskega izvora lahko preprečuje, obvladuje in celo zdravi bolezni srca in sladkorno bolezen tipa II, zniža krvni tlak in pomaga dosegati bolj zdravo telesno težo.
- Po mnenju Organizacije združenih narodov je prehranjevanje s hrano rastlinskega izvora eden od najboljših načinov reševanja resnih okoljskih težav, s katerimi se ves svet sooča danes, kot so na primer podnebne spremembe, krčenje gozdov in pomanjkanje pitne vode.

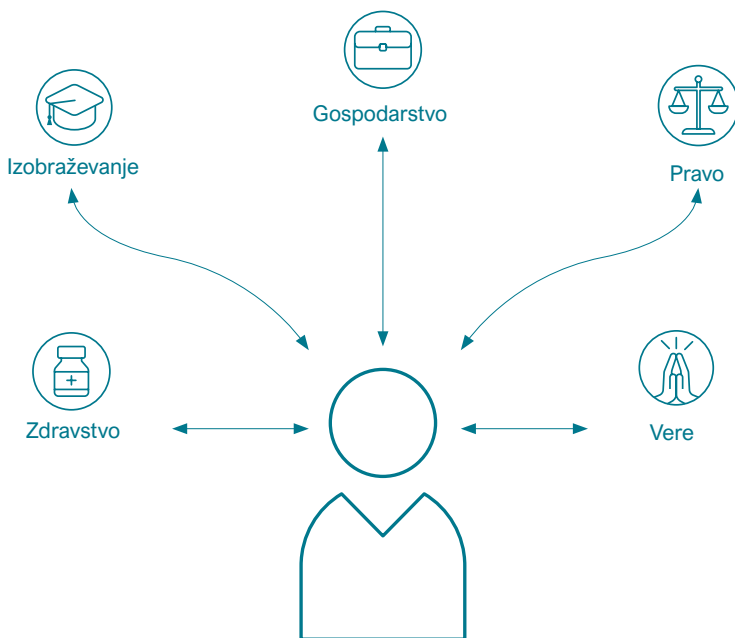
1,36 milijarde rejnih (kopenskih) živali se po vsem svetu zakolje vsak teden – več kot je bilo človeških žrtev v vseh znanih vojnah v vsej človeški zgodovini.

KARNIZEM JE PREVLADUJOČ SISTEM PREPRIČANJ.

Karnizem je široko razširjen in neviden sistem prepričanj in ga ohranjajo ter spodbujajo vse glavne družbene ustanove.

Zato karnizem kroji družbene norme in vedenjske vzorce v zvezi z uživanjem živali.

Karnistična pristranskost je vpeta v temelje naše družbe.

Če smo že od rojstva vpeti
v dominanten sistem, kot je
karnizem, potem ga neizbežno
ponotranjimo.

Na svet se naučimo gledati skozi
prizmo karnizma.

Certificate
Doktorica
Karnistične
Nutricionistike

OBRAMBNI MEHANIZMI

Karnizem je v nasprotju s temeljnimi človeškimi vrednotami, kot sta sočutje in pravičnost.

Zato karnizem uporablja obrambne mehanizme, ki popačijo naše dojemanje in omrtvijo naša čustva, da lahko delujemo v nasprotju z našimi vrednotami, ne da bi se zavedali, kaj v resnici počnemo. Z drugimi besedami nas karnizem uči, kako naj ne mislimo in čustvujemo.

Trije N-ji upravičevanja

Karnizem nas vzpodbuja, da verjamemo v tri osnovne domneve: da je jesti živali normalno, naravno in nujno.

Ti »trije N-ji upravičevanja« se uporabljajo tudi za podpiranje drugih nasilnih sistemov.

Uživanje živalskega mesa

Nadvlada heteroseksualnosti

Nadrejena vloga moških

TO JE NORMALNO,
NARAVNO IN NUJNO

Rejne živali kot abstraktni pojem

Karnizem nam privzgoji doživljanje rejnih živali kot abstraktni pojem, kot da ne gre za dejanske posameznike z lastno osebnostjo. Nauči nas npr. da »je pujs pujs in da so vsi pujsi enaki«.

Rejne živali kot predmeti

Karnizem nas uči, da rejne živali dojemamo kot predmete. Piščanca na našem krožniku dojemamo kot »nekaj« in ne kot »nekoga«. Rejnim živalim dajemo tudi številke namesto imen.

Miti o »humani« in ekološki pridelavi mesa, jajc in mlečnih izdelkov

Večini bi se zdelo kruto zaklati srečno, zdravo zlato prinašalko zgolj zaradi okusnosti njenih nog. In vendar, če se isto zgodi pripadnikom drugih živalskih vrst, smo priučeni, da to dejanje razumemo kot »humano«. Tudi kmetije, kjer so živali vzrejene na »human način«, se v krutosti bistveno ne razlikujejo od industrijskih farm. Te

t. i. »humane farme« podobno kot industrijske uporabljajo krute prakse, kot so delna amputacija kljunčkov piščančkov, ki se izvalijo kokošim nesnicam, kastracija pujskov brez uporabe protibolečinskega sredstva in nasilno oplojevanje krav molznic ter odvzem teličkov materi že ob skotitvi. Tudi številni »humani« živinorejci svoje živali pošiljajo v iste klavnice, v katerih koljejo ostale rejne živali.

O organizaciji Beyond Carnism

Beyond Carnism je mednarodna organizacija s sedežem v ZDA, katere glavno poslanstvo je razkrivanje in preoblikovanje karnizma. Vzpodbujamo opolnomočenje veganov in neveganov z ozaveščanjem in usposabljanjem z namenom ustvariti pravičnejši in bolj sočuten svet za vsa živa bitja, ljudi in živali.

Dr. Melanie Joy

Dr. Melanie Joy je psihologinja, ki je diplomirala na Harvardski univerzi, priznana govornica in avtorica nagrajene knjige *Zakaj ljubimo pse, jemo pujske in nosimo krave: Uvod v karnizem*.

Dr. Joy je osma dobitnica nagrade Ahimsa — ki sta jo prejela tudi Nelson Mandela in Dalajlama — za svoje delo na področju globalnega preprečevanja nasilja. Njene dosežke so predstavile mnoge medijske hiše po vsem svetu, vključno z BBC, ABC Australia, NPR in *The New York Times*. Predavala in izvajala usposabljanje je v več kot 50 državah in je tudi ustanovna predsednica neprofitne organizacije Beyond Carnism.

Več o njenem delu lahko izveste na spletnem mestu carnism.org.

Postanite del rešitve še danes!

Ta enostavna dejanja lahko imajo močan vpliv na vas osebno in svet v celoti.

Čimbolj se zavežite veganstvu

Preizkusite brezplačni 30-dnevni Veganski izziv z odličnimi vsebinskimi iztočnicami za zmanjšanje vaše vpletenosti v karnizem. Obiščite spletno stran: www.izziv.si.

Postanite podpornik veganstva

Podpornik veganstva je vsakdo, ki podpira veganstvo in vegane, tudi če sam ni v celoti vegan. Podporniki veganstva lahko ozaveščajo o karnizmu, darujejo čas ali denar veganskim organizacijam in s svojim vplivom po svojih močeh pomagajo k transformiranju karnizma.

Poučite se in delite

Sledite nam na družbenih medijih, kjer si lahko ogledate in delite naše vsebine.

[@beyondcarnism](https://twitter.com/beyondcarnism)

Prispevajte

Naše delo omogočajo predvsem dobrodelni prispevki od ljudi, kot ste vi. S svojimi dobrodelnimi prispevki na spletnem mestu carnism.org nam lahko pomagate razkrivati in transformirati karnizem.

Prosimo, vzemite si dve minuti časa in [nam pomagajte z odgovori na nekaj vprašanj](#).

“

Ljudje morajo izvedeti resnico o karnizmu in zaslužijo si jo poznati, da se bodo lahko svobodno odločali o svojih prehranskih navadah, kajti brez zavedanja ni svobode odločanja.

DR. MELANIE JOY, ustanovna predsednica, Beyond Carnism

Komentarji gledalcev oddaje TEDx talk in udeležencev predavanja o karnizmu:

»To je najpomembnejša stvar, ki sem se je naučila v vsem svojem življenju.«

»Dr. Joy vzbuja upanje, da je tudi družbo, ki si sicer ni vajena zastavljati vprašanj, brez obsojanja in z največjo možno mero sočutja možno spodbuditi k razmišljanju o najpomembnejših življenjskih vprašanjih.«

»Čustveno, jasno izraženo, globoko informativno, nov pogled na življenje.«

»Ta informacija mi je resnično pomagala odpreti oči.«

»Hvala, prezrtim omogočate, da postanejo vidni.«

»Najlepša hvala za vaš trud. To mi je spremenilo življenje in upam, da bo vaše sporočilo doseglo še več ljudi.«

»... neverjetna spoznanja, ki ti spremenijo pogled na svet. Obožujem in cenim vašo prizadevanja. To me navdihuje. Hvala vam!«